

Jaume Bartumeu GUANYADOR DE LES ELECCIONS I CANDIDAT DEL PS A CAP DE GOVERN

«Hem de trobar una fórmula on tothom es trobi còmode»

IAGO ANDREU*
ANDORRA LA VELLA

Aquest cop sí. Jaume Bartumeu, l'etern pretendent, està a punt d'encapçar el primer Govern d'esquerra de la història del Principat. I ho fa en una situació gens fàcil: a la devastadora crisi que delma les economies de tot el món, aquí cal afegir-hi la imperiosa necessitat de fer un pas en pro de la transparència i la cooperació fiscal, un assumpte que ha motivat una de les crisis institucionals més greus dels últims temps. Pocs dies després de guanyar les eleccions, Bartumeu analitza amb EL PERIÒDIC els reptes que li esperen.

–Amb la perspectiva d'una setmana, ¿quina valoració fa dels resultats electorals de diumenge?

–Són uns resultats extraordinaris atesa la situació política i la distribució de forces. Denoten que en aquest país hi havia una fortíssima voluntat de canvi i que, tal com he estat dient durant la campanya, aquest canvi només el podíem representar amb garanties i solvència els socialdemòcrates. Els ciutadans ho han reconegut i ens han donat aquest amplíssim suport. La llei electoral és la que és i a la llista nacional només ens separa un conseller de la Coalició Reformista, però ens separen gairebé 2.000 vots, un percentatge que a Andorra és enorme. A la nostra victòria li falta un plus, que seria la majoria absoluta, però estem en disposició d'encapçar el Govern els propers quatre anys i la valoració només pot ser positiva.

–A Encamp aflueixen i a Ordino i la Massana creixen. ¿Estem davant d'un nou equilibri territorial?

–El mapa electoral demostra que quan vam dir en un congrés que el PS és la força que creix no ens havíem equivocat. Hem fet un gran salt endavant a Canillo, a Sant Julià, a la Massana i a Ordino, on, a més, hem guanyat la territorial. Només retrocedint a les comunals del 2007 hem fet un salt endavant molt important en presència política, en implantació i en resultat electoral. A la Massana no hem guanyat la territorial, però hem

►► **Decidit** ► Bartumeu, en un moment de l'entrevista.

avançat molt des del resultat, que ja va ser molt bo, dels nostres companys de la candidatura comunal. A Encamp, tants anys de govern comunal tenen un pes en les sumes i restes electorals. A més, Encamp és una situació atípica perquè l'ensorrament del PLA ha donat lloc a unes recomposicions que s'han de llegir en clau local. Aquestes recomposicions han impedit al PS, tot i guanyar les eleccions, fer un salt.

–¿Potser és perquè la llista d'ApC a Encamp és de les que més s'acostava a l'electorat del PS?

–Era una llista feta amb la voluntat de mossegar l'electorat del PS, més

que no pas d'acostar-s'hi. Els candidats d'ApC a Encamp no tenien un perfil polític conservador conegut, no havien format part de la família liberal i podien intentar aconseguir un plus de novetat i de renovació.

–¿L'antic número dos, Vicenç Alay, rebrà algun premi per haver-se sacrificat amb èxit a la Massana?

–Al Vicenç, que no ha acabat ni de bon tros la seva carrera política, el PS el necessita i jo el necessito. No he parlat amb ell encara perquè ha estat a Estrasburg, però ja parlare amb ell. En els propers temps, el continuarem veient al nostre costat, això segur.

–Si amb tot a favor el PS no ha assolit la majoria absoluta, ¿cal un replantejament intern del partit?

–A la vista dels resultats electorals, la resposta és rotundament no. Hem de ser conscients, i la nit electoral no tocava dir-ho, que nosaltres hem estat víctimes una vegada més d'una campanya soterrada per mobilitzar el vot de la por, mentint descaradament sobre les nostres propostes, intentant enganyar la gent gran dient que els hi prendriem part dels seus estalvis, explicant als duaners que amb la meua proposta d'acostament a Europa la meitat d'ells es quedarien sense feina, dient als professors de francès del sistema andorrà que els traslladariem... Tot això, al final comporta un menyscapse electoral.

–La nit de les eleccions va dir que caldria revisar el sistema electoral...

–Aquest sistema electoral és fruit de la negociació constitucional. A mi no m'agrada parlar d'aquella nit, però la nit de l'1 al 2 de febrer de 1993 hi va haver un cop de força per no acceptar l'actual sistema electoral que continua perjudicant les forces progressistes i continua prioritant el territori sobre la població. Ni aquest sistema volien acceptar els conservadors. Un dia o altre haurem de parlar de la seva modificació i això comporta modificar diversos articles de la Constitució. Està clar que guanyar en el conjunt del territori, per a un partit com és el nostre en un país com és el nostre, no és fàcil.

–Tot i no dur-la al programa, ¿posaran la modificació del sistema electoral damunt la taula?

–Aquesta legislatura, entre l'acord d'associació amb al Unió Europea, els pactes per relançar l'economia i reordenar la societat i els drets dels ciutadans i la negociació amb les entitats financeres per redreçar l'endeutament de l'Estat, estarem tan ocupats que dubto molt que tinguem temps de plantejar-nos la reforma de la llei electoral.

–En les negociacions per formar Govern, ¿quin escenari preferix?

–Nosaltres estem pels pactes d'Estat, no estem pel Govern de concentració. Estem oberts, sempre ho hem estat, a un Govern en què puguin tenir cabuda diverses persones que, tot i no ser ni del PS ni de l'Alternativa, comparteixin el nostre projecte. Com que comencen ara les negociacions i les converses, encara no puc dir cap on anirem. No crec que la situació sigui d'emergència nacional i no veig el PLA ni CR amb voluntat d'implicar-se en la gestió de Govern perquè això els impediria exercir el paper d'oposició.

–¿Buscarà un pacte de legislatura més enllà de les qüestions d'Estat?

–Tinc una certa idea de la responsabilitat política que presidirà les converses amb les dues altres forces. La ciutadania ha votat canvi, ens ha donat la majoria a nosaltres. Per una qüestió de llei electoral, no tenim majoria absoluta, sinó relativa, i ningú no entendria que des de les dues altres forces s'intentés bloquejar la voluntat de canvi de la ciutadania. Hem de trobar una fórmula on tothom es trobi còmode, on no calgui renunciar a res d'essencial,

però on es permeti que la voluntat de canvi es tradueixi en un Govern que funcioni, que toqui de peus a terra i solucioni els problemes del país. ¿Com ho farem? No ho sé, però els graus d'implicació no depenen només de la nostra oferta, sinó de la voluntat, capacitat o possibilitat política d'assumir aquesta oferta.

–¿Veurem pactes d'Estat a 28 i un pacte de legislatura amb ApC?

–ApC ha de fer una evolució important del seu plantejament programàtic per tal que puguem arribar a aquests acords. És evident que nosaltres no podem renunciar a fer la reforma tributària amb l'esquema que tenim plantejat.

–¿Les reformes econòmiques obligaran a posposar els avenços en política social?

–No, això nosaltres no ho farem, però hem de ser conscients que tenim 14 consellers. Entre res i alguna cosa, treballarem per tirar endavant alguna cosa. Ara, però, és prematur dir-ho. Nosaltres estem compromesos a fer del primer de maig un dia festiu, ApC també, i aquí ja tenim una majoria que ens ha de permetre fer el necessari per tal que l'1 de maig del 2010 sigui festiu per a tots els treballadors i les treballadores.

–CR no vol l'assegurança d'atur però sí una ajuda o crear llocs de treball públics...

–Estic disposat a parlar de tot i més en l'assegurança d'atur, perquè el nostre programa diu que ho portarem a discussió de l'arc parlamentari. El que passa és que si la proposta és crear nous llocs de treball a la funció pública per cobrir l'assegurança d'atur, el forat de les finances públiques seguirà engreixant-se i jo no el vull engrèixer per no acceptar una assegurança que ha de ser contributiva: són els futurs possibles beneficiaris els que hi contribueixen amb les seves cotitzacions.

–¿Com valora que la comissió europea vulgui pilotar la negociació amb els paradisos fiscals?

–És la confirmació que no podem esperar al novembre. Si algú estava temptat d'arribar al Consell al juny i dir que calia deixar fer a esperar a veure què passa a final de setembre a Nova York i després ja veurem... Mentre nosaltres anem rumiant, la Unió Europea dijous va aprovar un informe de l'eurodiputat francès Benoît Hamon posant una data límit per al manteniment del secret bancari als països de la UE i després arriba la iniciativa de la Comissió demanant el mandat al Consell de Ministres. Aquesta qüestió és prou clara com per fer un exercici de responsabilitat i veure que no podem badar ni un minut més i que ens hem de posar a treballar.

–¿Podria ser beneficiós per a Andorra que la Comissió obtingui aquest mandat per negociar?

–No és que això no em preocupi, però és que no crec que sigui on hem de centrar la discussió. El triangle de les nostres relacions és París, Brussel·les i Madrid, amb l'ordre que es vulgui i segurament aquest és el bo. El problema el tenim a París i a Madrid i no als 27 països membres.

També hi podria haver la temptació de pensar que és millor negociar a 27 perquè si s'hi impliquen tots, no ens cal córrer. El president de la República francesa ens ha dit el que ens ha dit i amb mandat o sense de la Comissió nosaltres hem de complir els nostres compromisos.

–La proposta europea encarregada pel PS inclou el projecte de Directiva d'intercanvi d'informació. ¿Es partidari d'adoptar-la?

–Aquesta Directiva té l'avantatge de la claredat en definir què és intercanvi d'informació i què no ho és. Tot el que sigui homologar-nos dins l'assumida voluntat de defensar la plaça financera andorrana, d'aixecar el secret bancari únicament en casos d'intercanvi d'informació en àmbit administratiu, va en la bona direcció. Tot el que permeti visualitzar a Europa que anem en la bona direcció ajuda Andorra, ajuda el sector financer i els llocs de treball.

–¿Quin missatge tranquil·litzador pot enviar als espanyols o francesos amb dipòsits a Andorra?

–El que hem de procurar és no fer com ha fet el Govern sortint, que és enviar missatges intransquil·litzadors. No és veritat que, en aquests moviments que nosaltres assumim, s'estigui aixecant el secret bancari, sinó que s'està obrint la via a l'intercanvi d'informació. El missatge és que si algun dia tenen un problema

VICENÇ ALAY

«No ha acabat ni de bon tros la seva carrera política, el PS el necessita i jo el necessito»

POSSIBLES SOCIIS

«ApC ha de fer una evolució del seu plantejament programàtic per tal que puguem arribar a aquests acords»

PRIMERS MOVIMENTS

«No és veritat que s'estigui aixecant el secret bancari, sinó que s'està obrint la via a l'intercanvi d'informació»

amb l'Administració espanyola o francesa i aquesta Administració demana informació, les entitats bancàries li l'hauran de donar.

–¿Andorra ho passarà malament entre l'accés a l'intercanvi de dades i la fi de la doble imposició?

–Tindrem uns mesos i uns anys d'intensitat en treball del Govern i del Consell General. Farem aquests moviments, però d'una manera molt ràpida demanarem una cimera amb el Govern espanyol per repassar tots els temes i accelerar la preparació dels convenis per evitar la doble imposició. Paral·lelament, cal que el Consell General treballi per poder aplicar l'impost sobre els beneficis empresarials, que és necessari per signar convenis de doble imposició.

–¿La necessitat d'homologació pot ajudar a convèncer aquells que no volen un impost sobre la renda?

–Jo no puc dir que CR i ApC no vulguin un impost sobre el rendiment del treball, perquè uns i altres el que volen és posar l'etiqueta d'impost sobre la renda a l'actual cotització dels treballadors a la CASS. Això em sembla un intent de dissimulació i d'intentar enganyar els interlocutors europeus. Però bé, puc dir que ja accepten el principi i ara només cal trobar l'articulació sobre el principi.

–¿Es planteja tenir converses amb altres microestats de cara a l'asso-

ciació amb la Unió Europea?

–Una cosa és la idea i l'altra, la viabilitat de la idea. Els microestats són molt diferents: Mònaco és molt diferent d'Andorra. Amb San Marino hi tenim més similituds, però té una estructura comercial i turística molt més rudimentària. Acabo de rebre una invitació per anar a parlar a un Fòrum a San Marino el 5 i 6 de juny: em temo que el nostre calendari institucional no em permetrà ser-hi, però si no hi vaig al juny, hi aniré al juliol o al setembre. No descarto els esforços comuns i l'intercanvi d'informació entre els governs sobre la manera d'encarar les converses amb Europa, sobre el retorn que es rep de la UE i sobre la necessitat d'una unitat política a l'hora de sortir a negociar a Brussel·les. Ho hem estat fent amb els partits germans de San Marino i Suïssa i tenim un projecte de fer una reunió, però els calendaris ens ho han fet posposar.

–¿Què vol dir exactament anar a buscar la inversió estrangera?

–Això va lligat amb el pacte pel treball i el creixement econòmic. Cal veure amb els nostres empresaris quines són les zones d'activitat econòmica que poden suportar més bé l'arribada de capital estranger. I, a partir d'aquí, quan dic que els hem d'anar a buscar vull dir que hem d'anar a fer promoció exterior, però des del punt de vista comercial i d'inversió. No n'hi ha prou de

muntrar tres rodes de premsa a Madrid, Barcelona i París per pensar que aquí vindran els inversors. Cal anar a veure les associacions empresarials, portar un dossier que demostrï no que hi ha un projecte de llei de l'IVA o de l'impost de societats, sinó que hi ha un marc tributari i una legislació que funciona. Sense aquest marc, les empreses difícilment vindran.

–¿Reconeix, com Pintat, la necessitat de dotar-se d'un decret llei per accelerar les reformes?

–El que reconec és la necessitat de millorar les relacions del Govern amb el Consell General. El Govern ha de millorar molt en la tramitació dels expedients legislatius cap a la Casa de la Vall. Si hi ha una bona relació amb la Sindicatura i els grups parlamentaris, Andorra té un reglament del Consell que permet avançar molt en la tramitació. Queixar-se de no disposar del procediment de decrets legislatius és una excusa de mal pagador. Andorra no és un país de 60 milions d'habitants i no té 300 o 400 parlamentaris.

–¿Preveu algun gest que evidenciï un canvi en política exterior?

–Hi haurà diversos gestos que evidenciaran que la situació ha canviat, però ja els anunciarem en el seu degut moment. ≡

*andreu@andorra.elperiodico.com